

ПСИХІАТРІЯ

УДК 616.89-008:617.7-001.4

Ц. Б. Абдрахімова

Український науково-дослідний інститут соціальної і судової психіатрії та наркології МОЗ України (м. Київ)

АНАЛІЗ АКТУАЛЬНОСТІ ПРОБЛЕМИ НЕПСИХОТИЧНИХ ПСИХІЧНИХ РОЗЛАДІВ У ОСІБ З ЧАСТКОВОЮ ВТРАТОЮ ЗОРУ ТРАВМАТИЧНОГО ГЕНЕЗУ ЗА ДАНИМИ СВІТОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Мета: визначення актуальності вирішення проблеми не-психотичних психічних розладів у осіб з частковою втратою зору травматичного генезу.

Методи: аналіз наукової медичної інформації.

Втрата зору у дорослої людини призводить до певної перебудови психіки та поведінки. У разі травматичного генезу втрати зору цей процес супроводжується різко негативними психологічними проявами, наявністю внутрішнього дискомфорту і страху (М. Е. Литвак 1993, 2006; А. Я. Неумывакин, Е. И. Гилилов, 2001). У психологічному стані будь-якої людини, яка страждає на захворювання очей, незалежно від ступеня загрози, завжди присутній страх повної втрати зору (В. А. Момот, 2006; K. J. Nayman et al., 2007; О. М. Шорихина, 2010).

Часткова втрата зору у дорослої людини призводить до певної перебудови психіки та поведінки. На початкових етапах цей процес супроводжується різкими негативними психологічними проявами, наявністю внутрішнього дискомфорту. Факт часткової втрати зору породжує складну систему переживань, що ведуть до порушення звичного життєвого стереотипу, утруднення адаптації. У деяких хворих відразу ж виникають стани пригніченості, тривоги, страху (В. А. Момот, 2006; А. А. Яковлева, 2009). Ці психологічні зрушення носять досить затяжний характер: від декількох тижнів до двох-трьох років. При відсутності своєчасної та якісної психіатричної та психотерапевтичної допомоги відбувається трансформація окремих ознак психологічного неблагополуччя (особистісних реакцій на втрату зору) у стійкі психічні стани, які в подальшому призводять не тільки до істотного погіршення психічного благополуччя хворого, але і накладають відбиток на всю систему його життєдіяльності. Крім того, втрата зору, спричиняючи повну відмову від колишнього життєвого стереотипу або значно змінюючи його, призводить до реконструкції особистості та способу життя індивіда.

Однак, незважаючи на безперечну актуальність проблеми, психічні порушення у осіб з частковою втратою зору травматичного генезу вивчені недостатньо. У англійській науковій літературі зустрічаються відомості про психічні розлади у пацієнтів зі значним зниженням зору, які переважно представлені депресивними проявами різного ступеня вираженості (D. Hamlin, 2002; B. L. Brody et al., 2006; C. M. Clemson et al., 2011; R. Murphy, 2012). Крім того, зараз серед зарубіжних науковців триває дискусія за приводу клінічної трактовки та механізмів виникнення синдрому Charles Bonnet, який діагностується, за даними австралійського дослідження, у 17,5 % пацієнтів, що втратили зір у дорослому віці (M. Vukicevic, K. Fitzmaurice, 2008), а за результатами інших авторів — від 10 до 40 % серед загальної кількості осіб з втратою зору (C. Tan, B. Sabel, 2006; M. Jackson, J. Ferencz, 2009; N. Kazui et al., 2009; E. Kester, 2009).

Між тим, у вітчизняному науковому просторі відсутні дослідження, спрямовані на вивчення предикторів, механізмів розвитку непсихотичних психічних розладів у осіб, що частково втратили зір внаслідок травми та визначення шляхів їх нівелювання та превенції. Як наслідок, не розроблена дієва система діагностики та лікування даних розладів, кінцевою метою якої було б покращання якості життя та адаптація пацієнтів до наявного рівню функціонування.

Вирішення проблеми непсихотичних психічних розладів у осіб з частковою втратою зору травматичного генезу є актуальним для сучасної психіатрії, тому нами розпочата робота з всебічного системного вивчення причин та механізмів їх розвитку, на основі чого буде розроблено систему їх діагностики, лікування та психопрофілактики.

УДК 378.147:[57:17+57:614.8]

Абрамов В. А., Денисов Е. М., Ряполова Т. Л., Пырклов С. Г., Выговская Е. М.

ГУ «Донецкий национальный медицинский университет им. М. Горького»

ОСОБЕННОСТИ МЕТОДИЧЕСКОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ ПРЕПОДАВАНИЯ МОДУЛЯ «ОСНОВЫ БИОЭТИКИ И БИОБЕЗОПАСНОСТИ» НА КАФЕДРЕ ПСИХИАТРИИ

Развитие медицинской науки требует установление научно обоснованного баланса между новейшими медико-биологическими технологиями и принципами гуманизма, правами человека и социального прогресса. Системным анализом действий человека в биологии и медицине в контексте моральных ценностей и принципов занимается биоэтика — наука о законах, принципах и правилах регулирования профессионального поведения медицинских работников и исследователей, что способствует безопасности использования новейших медицинских технологий и предупреждает врачей и учёных о недопустимости нанесения вреда человеку, его потомству, человечеству.

Биоэтика как дисциплина должна занять достойное место в учебном процессе высших учебных медицинских заведений, что нашло отражение в Приказе МЗ Украины № 352 от 25.07.2003 г. «Про затвердження та введення навчального плану фахівців за спеціальністю «Стоматологія». С 2012 г. преподавание дисциплины «Основы биоэтики и биобезопасности» введено в кредитно-модульную систему обучения студентов медицинских факультетов.

Учебным планом предусмотрено изучение на кафедре психиатрии, наркологии и медицинской психологии студентами медицинских и стоматологических факультетов учебного модуля «Основы биоэтики и биобезопасности» в объеме 1,5 кредита (45 часов). Модуль включает проведение 3-х лекций и 4-х практических занятий: 1) теоретические основы и методы биоэтики, нооэтики; 2) биоэтические основы медицинских технологий и различных направлений медицины; 3) биоэтические основы профессиональной деятельности врача и взаимоотношений участников лечебно-диагностического процесса, этика и деонтология; 4) социальные аспекты биоэтики, социально-этические проблемы распределения ресурсов в системе здравоохранения.

С целью методического обеспечения преподавания модуля «Основы биоэтики и биобезопасности» коллективом кафедры были разработаны рабочие программы для медицинского и стоматологического факультетов, включая перечни практических навыков и контрольных вопросов, методические указания для студентов и методические рекомендации для преподавателей на украинском, русском и английском языках. Разработаны тестовые задания исходного и конечного уровней знаний для практических занятий, комплекс тестов для модульного контроля. Планируется издание учебного пособия по данной дисциплине, а также размещение на сайте кафедры психиатрии, наркологии и медицинской психологии методических указаний для студентов медицинского и стоматологического факультетов на русском, украинском и английском языках. В перспективе — организация проведения практических занятий в компьютерном классе, подготовка электронного учебного пособия по дисциплине.

Таким образом, дисциплина «Основы биоэтики и биобезопасности» стала обязательной для высших медицинских учебных заведений Украины, что свидетельствует о повышении качества подготовки специалистов и выдвигает новые требования к ментальности профессорско-преподавательского состава.

УДК 155.9-378

Абрамов В. А., Пырклов С. Г., Выговская Е. М., Денисов Е. М.
ГУ «Донецкий национальный медицинский университет им. М. Горького»

К ВОПРОСУ О ФОРМИРОВАНИИ ОСНОВОПОЛАГАЮЩИХ МОТИВОВ УСПЕШНОГО ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО РОСТА У СТУДЕНТОВ

Актуальность изучения данной темы обусловлена тем, что студенты медицинских вузов имеют довольно слабые представления о своей будущей профессии, имеет место такое явление как несовпадение их ожиданий с реальным содержанием учебного процесса, что требует, с одной стороны, более активной профориентационной работы с будущими студентами, а с другой — максимального стимулирования внутренней их